

Karcsa, 0303/5 hrsz.

Baromfitelep

Katasztrófavédelmi szempontú
kitettségének vizsgálata, értékelése

KIEGÉSZÍTÉS

2025.

A tervezett baromfitelep a természeti katasztrófáknak való kitettségéből eredő várható hatások bemutatása

A tervezett baromfitelep Karcsa (0303/5 hrsz.) közigazgatási területén, külterületi, "Különleges mezőgazdasági üzemi" hasznosításra kijelölt övezeten valósul meg. A telephely létesítése és üzemeltetése során kiemelt jelentőséggel bír a természeti katasztrófáknak való kitettség vizsgálata, mivel azok közvetlenül befolyásolhatják a létesítmény működőképességét, a gazdasági folyamatok folytonosságát, valamint az állatállomány egészségi állapotát.

A dokumentáció célja, hogy bemutassa a létesítmény kitettségét a különféle természeti katasztrófák hatásainak, valamint ismertesse azokat az intézkedéseket, amelyekkel a kockázatok minimalizálhatók.

A terület általános jellemzése

Karcsa település Borsod-Abaúj-Vármegye északi részén, a Bodroghöz területén helyezkedik el. A térségre jellemző az alföldi, síkvidéki domborzat, csekély szintkülönbségekkel. A talajviszonyok többnyire agyagos, vályogos szerkezetűek, jó vízmegtartó képességgel. A terület éghajlata mérsékelt kontinentális, évi csapadékmennyisége 550–600 mm, gyakori a nyári zivatar és a szélvihar.

1. Ár- és belvízveszély

A telephely közelében az É-i telekhatár mentén található a Békatói-csatorna, K-re 1 km-re a Nagy-Karcsa-tó található. A településen a közeli vízfolyások vízgyűjtő területén időszakosan előfordulhat belvíz és magas talajvízszint. A tervezett telephely azonban nem elsődlegesen árvízveszélyes övezetben helyezkedik el. Az átmeneti vízborítás az épületek állékonyságát, a közlekedőutak járhatóságát, biztonságát is befolyásolhatja. A kockázat mérséklésére tereprendezés és csapadékvíz-elvezető rendszer kerül kialakításra, illetve a berendezések megfelelő magasságban helyezkednek el.

Megelőző intézkedések:

- megfelelő szintemelés és alapozás,
- csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése,
- ha szükséges, szivárgóárkok és dréncsövek alkalmazása.

2. Szélsőséges szélviharok

A klímaváltozás következtében a térségben egyre gyakoribbak az intenzív viharok, jégesők és az orkánerejű szél. A térségben előfordulhatnak 70–100 km/h sebességű szélviharok. Ezek károsíthatják a könnyűszerkezetes istállókat, tetőszerkezeteket, valamint a szellőztető rendszereket.

Kockázatcsökkentő intézkedések:

- szélterhelésre méretezett épületszerkezetek,
- jégeső- és viharbiztos burkolati anyagok,
- ha szükséges tartalék energiaellátó és ventilációs berendezések biztosítása.

3. Hőhullámok és extrém hideg időjárás

Az utóbbi években a térségben növekvő a nyári hőhullámok gyakorisága. A baromfiállomány különösen érzékeny a hőstresszre, amely hőhullámok idején akár tömeges elhulláshoz is vezethet. Az extrém hideg szintén veszélyt jelenthet a megfelelő komfortfeltételek fenntartására.

Szükséges intézkedések:

- korszerű, automata vezérlésű szellőztető- és hűtőrendszer telepítése,
- hőszigetelt épületburkolatok,
- biztonságos, redundáns fűtési megoldások.

4. Villámcsapás és tűz

A baromfitelep épületei villámvédelmi rendszerrel lesznek ellátva, a takarmány és alomanyag tárolásánál tűzvédelmi szabályok érvényesülnek. A villamos berendezések túláram-védelemmel rendelkeznek.

5. Földrengésveszély

A térség Magyarország alacsony szeizmikus kockázatú övezetéhez tartozik. Bár a földrengések bekövetkezésének valószínűsége csekély, az építmények statikai tervezése során figyelembe kell venni a vonatkozó szabványokat és előírásokat. A Karcsa térsége alacsony földrengés-veszélyeztetettségű zónába tartozik. A szerkezetek a vonatkozó építési szabványok szerint készülnek, így földrengés esetén is biztonságosak.

6. Biológiai kockázatok természeti eredetű események következtében

A természeti katasztrófák közvetett módon hozzájárulhatnak fertőző állatbetegségek megjelenéséhez. Ár- és belvízhelyzetek, valamint viharkárok következtében vadmadarak és rágcsálók könnyebben juthatnak be a telep környezetébe, ami növeli a járványveszélyt.

Megelőző intézkedések:

- telep körüli védősáv karbantartása,
- rágcsáló- és rovarirtási programok,
- állategészségügyi protokollok szigorú betartása.

Kockázatértékelés összefoglalása

Természeti veszély	Kockázat mértéke	Védelmi intézkedések
Árvíz / belvíz	Közepes	Tereprendezés, vízelvezetés, szintemelés
Szélvihar	Alacsony-közepes	Szélálló szerkezet, rögzített tetőelemek
Szárazság / hóhullám	Közepes	Hűtés, szellőztetés, víztartalék
Villám / tűz	Alacsony	Villámvédelem, tűzoltó rendszer
Földrengés	Alacsony	Szerkezeti szabványok betartása
Biológiai kockázatok	Alacsony	Telep körüli védősáv karbantartása, rágcsálóirtás állategészségügyi protokollok szigorú betartása.

6. Összegzés

A vizsgálat alapján megállapítható, hogy a Karcsa településen tervezett baromfitelep nem tekinthető fokozottan katasztrófa-veszélyeztetett területnek. A tervezett baromfitelep alacsony kockázatú területnek minősül a természeti katasztrófáknak való kitettség szempontjából. A legjelentősebb veszélyt a belvízi elöntések, a szélsőséges időjárási események, valamint a hőhullámok jelentik. A telepítés és az üzemeltetés során alkalmazott építészeti, műszaki és biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák hatásait jelentősen csökkentik. A létesítmény a fenntartható, biztonságos működés feltételeinek megfelel.

Felhasznált irodalom

1. Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF): „Katasztrófavédelmi és településbiztonsági kézikönyv”, BM OKF, Budapest, 2022. <https://www.katasztrofavedelem.hu>
2. Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF): „Árvíz- és belvízvédelmi kézikönyv”, OVF, Budapest, 2020. <https://www.ovf.hu>
3. Magyar Építészeti Szabvány (MSZ EN 1998): „Eurocode 8 – A földrengésálló szerkezetek tervezése”, Magyar Szabványügyi Testület, 2014.
4. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK): „Baromfitartó telepek létesítésének és működtetésének műszaki követelményei”, NAK útmutató, 2021. <https://www.nak.hu>
5. Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ): „Klímaváltozás és szélsőséges időjárási események Magyarországon”, OMSZ tanulmány, 2023. <https://www.met.hu>
6. 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a környezetkárosodás megelőzésével és elhárításával kapcsolatos feladatokról.
7. 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről.
8. 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet a természetvédelmi területek és ökológiai hálózatok védelméről.
9. 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól.
10. FAO (Food and Agriculture Organization): „Livestock and Climate Resilience in Central Europe”, FAO Report, Rome, 2021.